

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglesi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Praške slavnosti in italijanski sodrugi!

Zadnjič smo priobčili glavne misli posl. Pittonija o praških slavnostih, danes pa hočemo v posnetku podati misli sodr. dr. Puecherja, ki jih je v četrtkovem »Laboratoriu« objavil. Pravi med drugim namreč:

Podpišem z obema rokama trditve sodr. Pittonija, ki trdi, da se italijanski socialisti strinjajo z nemškimi socialisti, ki želijo vso svobodo slovanskim narodom, nočejo se pa pridružiti češki državi, kakor nočemo mi biti v Jugoslaviji.

Ali ta izpoved, kateri ne more oporekati noben socialist, ne opravičuje njegovo odklonitev na praški slavnosti, na katero je bil vabljen. Toliko bolj, ker ta odklonitev daje možnost za razna razlaganja o stališču primorskih italijanskih socialistov v Avstriji napram važnim zadevam, ki se tičejo bodoče ureditve dežel avstro-ogrske monarhije. Mi nismo smeli prinesiti našega soglasja na manifestacijo za češko državno pravo, ki hoče gospodovati tudi trem milijonom Nemcev, ki proti temu protestirajo, in toliko manj proglasilec Jugoslavije, kateri hočejo priklopiti tudi Trst. Dobro, se strinjam tudi s tem.

Ali so praške slavnosti imele ta namen, ki jim ga nalaga Pittoni?

To je treba vedeti, če hočemo soditi, je-li bila oportuna odsotnost italijanskih socialistov, katerih odsotnost se smatra za obsodbo ciljev, katere si je postavila manifestacija.

Ako so praške slavnosti, prirejene ob priliki jubileja češkega narodnega gledališča, imele nacionalistični značaj in namen, bo vsakdo razumel, da se je moralo odkloniti vabilo, ki je dobil Pittoni za italijanske socialiste.

Ali iz vsega tega, kar smo do sedaj čitali o praških slavnostih, se ne vidi, da bi te slavnosti imele nacionalistični značaj; ako se noče mešati pojem nacionalen z nacionalističnim (šovinizem), ki sta vendar dva različna pojma, ki se razlikujeta drug od drugega: Obramba svojih narodnih pravic in zahteva po njih se razlikuje od napada in nasilstva nad narodnimi pravicami drugih.

V Pragi, seve, se hoče pokazati manifestacija v korist osvoboditve vseh narodov, ki se v Avstriji in Ogrski čutijo zatirane. Na Ogrskem, zatirani od nadvlade ogrskih vladajočih razredov, v Avstriji zatirani od nadvlade Nemcev, dasi nemški narodi štejejo 65 % vsega prebivalstva in na Ogrskem 55 1/2 % Neogrov in to po pomislimo, kako se pri nas vrši ljudsko štetje.)

Praška manifestacija ni bila torej naperjena proti nemškemu ljudstvu, kot takemu, temveč proti državne-mu sistemu, ki preprečuje nemškemu narodu Avstro-Ogrski, da dosežejo svoje popolne narodne pravice, to je svoboden politični obstoj zase, kakor tudi za druge narode. Ako ta dualističen državni sistem, ki je zapreka vsem zatiranim narodom v dosegu svobodnega političnega obstoja, dobí podporo enega dela nemškega in ogrskega ljudstva, je naravno, da protest ostalih narodov zadene tudi te, ki so sokrivci sistema one politike, ki odreka pravice drugim narodom.

Vse to pa — zahteva po pravici in volji za svoboden politični obstoj svojega naroda, kakor vseh drugih, in protest proti tistim, ki se temu opravičenemu postulat upirajo (ki je del socialističnega programa) in zahtevajo samo za svoj narod in odklanjajo drugim, ni nacionalizem, temveč je resnična demokracija in resničen internacionalizem, ki je zapopaden v socializmu.

Ako se deklaracija od 30. maja 1917 oddalji od svojega namena — kar dosedaj ni dovolj jasno — da zahtevajo nemške ali po večini nemške okraje, ali italijanske ali po večini italijanske v svojo bodočo češko in jugoslovansko državo, bi šli preko svoje poti za dosego svojih narodnih pravic in bi zašli na pot narodne nadvlade in bi z zahtevo po pravici za svoj narod grozili z nasilstvom drugim narodom. To bi bil v resnici nacionalizem najslabše vrste.

Da so se v Pragi napravili taki nacionalistični nasilni načrti, ni znano. Po vseh poročilih, objavljenih v časopisu, se spozna obratno, da manifestacije niso preke-ravale svojih gori omenjenih mej; glede na zahteve in proteste niso bile naperjene proti nemškemu ljudstvu,

temveč proti vladnemu sistemu in proti notranji in zunanji politiki, ki nasprotuje opravičenim zahtevam nemških in neogrskih narodov. Da je to res, se vidi najbolj iz resolucije političnih zastopnikov nemških narodov, ki je bila objavljena v listih.

Nato sodrug Puecher objavlja razmotrivanja »Arbeiter-Zeitung«, ki je jako laskavo pisala o praških slavnostih.

Dalje pravi Puecher, da kakor so šli v Prago zastopniki raznih narodov in več socialističnih zastopnikov (češki, slovenski in poljski), bi se bila lahko udeležila tudi deputacija primorskih italijanskih socialistov, brez strahu, da bi s tem napravili nacionalistični akt. Navsezadnje socialisti morajo biti na svojem mestu povsod tam, kjer je boj za pravico in svobodo in ne samo delavnega razreda, temveč tudi narodov.

Če je res, da so proletarci vseh narodov zatirani od posedujočih slojev, ki jih izkoriščajo — je tudi res, da so celi narodi — posedujoči in neposedujoči sloji zatirani od drugih narodov, ali da smo bolj jasni, od državnega organizma drugih narodov (v katerem narod, dasi v večini, nima nobene odločilne besede vsled nedomokratičnega režima, ki vlada). Razredna nadvlada je pri vseh narodih, kjer vlada današnji kapitalistični sistem in tisti, ki trpi, je proletarijat vseh narodov. Trpeti nadvlado tujih narodov, ni nesreča, ki zadeva vse narode. Ta nesreča tlači samo nekatere narode ali le njih dele. In če je tam tudi proletarijat, je dvakrat suženj — je pod nadvlado posedujočega razreda in pod nadvlado tujca.

Socializem pa hoče osvoboditi iz obeh nadvlad, ter hoče svobodno človeško družbo in svobodo, da ne sme razred vladati nad drugim razredom, kakor ne narod nad drugim narodom. Dugačna svoboda bi bila samo delna, ne pa prava svoboda.

V Pragi se je manifestiralo za samoodločbo narodov. Mi italijanski socialisti smo vedno to zahtevo demokracije in socializem vsega sveta smatrali tudi za svojo in bi se lahko udeležili brez drugega omenjene manifestacije, na katero smo bili vabljeni od naroda, ki jo je priredil ob priliki jubileja svojega gledališča in s tem manifestirali tudi našo voljo po samoodločbi narodov v protest proti današnjemu sistemu in vladni politiki.

Ako mi italijanski socialisti odklanjamo podporo tistim svetim postulatam, ki so del našega programa, kadar se drugi narodi gibljejo za pravice, kakor bomo mogli mi zahtevati in upati podporo od njih, s katerimi delimo žalostno usodo politične inferiornosti v državi, kadar bo prišel moment tudi za Italijane, da se bodo morali boriti za iste postulate. Mi, ki smo najmanjši, narod v tej državi!

Ne zdi se mi prava politika, da mi moramo čakati in gledati z okna, ko se drugi narodi bojujejo za dosego svojih pravic. Nismo v resnici v takih razmerah, da bi se morali zapreti v malo »lepo« samoto iz strahu, da se ne kompromitiramo, ako gremo skupaj z drugimi narodi za skupne interese. Kdo bo rekel, saj tudi nemški socialisti niso šli v Prago. Da res niso šli, a to se lahko razume. Nemški narod v Avstriji ni med zatiranimi narodi, je obratno. On (nemški narod) ni imel povoda protestirati in zahtevati za se to, kar že ima. Nemški socialisti bi se kvečjemu lahko izjavili solidarne z zahtevami po pravicah za druge narode, katerim jih v teoriji priznavajo.

To bi bile glavne misli sodr. Puecherja.

Vojna škoda v šolah

Socialnodemokratični poslanci so že lansko leto v državnem zboru opozarjali na škodo, katera je vsled vojne nastala v našem šolstvu. Izrekla se je želja, da bi se vsa šolska poslopja v zaledju, ki so se rabila v vojaške svrhe, izpraznila. Ministrstvo odgovarja, da je nastopilo za vrnitev vseh šolskih poslopij, katera so deželne šolske oblasti dočele kot potrebne za vzdrževanje normalnega šolskega pouka. Kakor smo poučeni, pa še vedno niso vse učilnice izpraznjene, ki bi zaslužile, da se oddajo svojem namenu. Odločilni krogi še vedno v svoji kratkovidnosti odtegujejo šole svojim namenom, dasi podivjanost mladine raste v grozni meri

in se število mladostnih, ki pridejo pred kazenskega sodnika, čim dalje bolj ponavljajo. Dandanes sploh ne moremo pogrešati nobene šole v zaledju za učno upravo!

Na zahtevo, da bi se popolnoma ustavile vsakovrstne zbirke denarja med šolskimi otroki, se sklicuje ministrstvo, da so se vsa deželna šolska oblastva sicer enodušno izrekla za čimvečjo omejitve, nikakor pa ne za splošno prepoved karitativnih zbirk po šolah. Pouka prosti šolski dan in vsakršno prekinjevanje pouka vsled uporabe šolskih otrok za zbirke se bosta v prihodnje omejila. Jasno je, da izključni namen zbirk po šolskih otrokih ni ničesar drugega kakor boljše priprave izsiljevanje staršev. Takojšnja ustavitev te s pedagoškega in moralnega stališča zavrgljive uvedbe je ne-ohodno potrebna.

Glede neprestanih šolskega pouka prostih dni je ministrstvo samo mnenja, da je ravno kar označena uporaba šolske mladine tekom dolgotrajne vojne v resnici zadobila obseg, ki gre daleko preko okvirja glede patriotskega delovanja mladine in njenega sodelovanja pri dobavi vojnih potrebščin. Počitniški dnevi naj se revidirajo, odpravijo naj se pa vsi nikakor neobhodno potrebni prosti dnevi. Otroci ne smejo neopravičeno izostajati iz šole pod pretvezo poljedelskega dela. Da bi se zatvorili celi razredi ali šole iz ravno kar omenjenega povoda, naj se vbodoče prepove. Tudi se vbodoče opusti, da bi imeli šolski otroci pouka prosti šolski dan radi udeležbe mladine pri različnih lokalnih darovalnih akcijah.

Glede ustanovitve šolskih kuhinj se deželni šolski sveti še pogajajo z merodajnimi faktorji. Koliko časa bo to še trajalo? Povsod in povsod brezkončna pogajanja, nikjer pa dejanska izvedba.

Zahteva po odpravi one odredbe, po kateri se brani otrokom tujih podanikov obiskovanje javnih šol, se utegne le deloma uresničiti, to pa iz »zunanjepolitičnih vzrokov«, ako se staršem otrok more popolnoma zaprati.

Tako stališče je vsekakor sramota za državo, ki hoče izliti ves svoj maščevalni žolč na nedolžne otroke. Toda o tem bo treba še odločne besede.

V mnogih državah in v posameznih krajih so dobivali šolski otroci že zdavnaj potrebna učila brezplačno. Ta odredba se je povsem obnesla. Saj v tem oziru naj bi razloček med revežem in bogatinom izginil iz šolske sobe. Tudi preskrba učil bi se potemtakem bistveno pocenila. Naše ministrstvo pa pravi, da deželni šolski sveti nikakor niso dovolj prepričani o koristi te odredbe. Mnogo deželnih šolskih svetov je celo izreklo svoje pomisleke proti brezplačni oddaji učil vsem otrokom, češ, da je mnogo staršev, ki si brezplačne razdelitve učil nikakor ne žele in hočejo izdatke za svoje otroke pokriti sami. Te starše bi radi poznali!

Najpomembnejše vprašanje: izbiranje zmožnih, pa avstrijskemu naučnemu ministrstvu ni delalo še preveč pregrevance. Ministrstvo je kratkoma naročilo nekemu strokovnjaku, naj si o priliki nekega študijskega potovanja ogleda v Nemčiji to napravo in nje razvoj ter naj prouči šolo nadarjenec. Manj v resnici ni bilo mogoče storiti. V najboljšem slučaju bo tedaj strokovnjak sestavil poročilo, v katerem bo strokovnjak »med drugim tudi izrazil mnenje o tem vprašanju, ki more postati usodno vprašanje države«.

V splošnem kaže naziranje naučnega ministrstva, da se ne zaveda velikanskega pomena šolstva za vso bodočo ureditev. Namesto kupice opozorjenj, odredb in poizkusov, ki bi morali priti od centralnega mesta, se zadovolji s poizvedovanji, s polemiko in popolnoma nepotrebnimi odredbami. Tudi tu se kaže zopet, kako potrebno bi bilo, hitro sklicanje parlamenta, da se ne izgubi še več dragocenega časa in da ne bo še bolj v nevarnosti blaginja doraščajoče mladine.

Politični pregled

— Naši vojni dolgov. Kakor nam obetajo naši finančniki, bomo imeli po vojni sto milijard vojnega dolga. To se pravi, da bomo morali plačevati letno skoraj pet do šest milijard samih obresti, torej več kakor je znašal pred vojno cel naš proračun. Zopet nam obetajo,

da bosta železnica in pošta podražena, istotako tobak in cigarete ter zvišan davek na sladkor, premog, vino, pivo, žganje itd.

— **Naša prehrana.** Z Dunaja se brzojavno poroča: Svet za prehrano se je na seji prošli četrtek pečal z vprašanjem letošnje žetve. Splošno se je naglašalo, da mora državno gospodarstvo z žitom ostati še nadalje v veljavi. Izpremembe se izvrše le v tem smislu, da se določijo strožje odredbe zakotne kupčije z žitom in moko. Predsednik urada za ljudsko prehrano, dr. Paul, je podal obširno poročilo ter zagovarjal stališče, da se mora državno gospodarstvo z žitom na vsak način pridržati; sedanji sistem pa se mora izpopolniti tako, da bo preskrba za prihodnje leto popolnem zagotovljena. — V Budimpešti se je vršil predvčeršnjim ministrski svet, ki je razpravljal o vprašanjih prehrane. Med Avstrijo in Ogrsko se je doseglo sporazumljenje glede glavnih vprašanj problema prehrane. Obe vladi sta se sporazumeli, da se mlačev v obeh državah enotno uredi, tako da se bo letošnji pridelek lahko pričel čim prej razdeljevati. Vpoštevati pa se morajo najprej one pokrajine, kjer je največje pomanjkanje.

— **Prvi profesor iz »ralja«** v Trstu. Kakor javlja korespondenčni urad, je imenovan dr. Adalbert Dekkert, nadučitelj na zavodu cesarske nemške mornarice v Kielu, strokovnim predstojnikom in učiteljem v 8. čimovnem razredu na tržaški obrtni šoli.

— **Hrvatski sabor.** Hrvatski listi poročajo, da bo hrvatski sabor nadaljeval svoje zasedanje okolo 20. junija in da bo razpravljal v prvi vrsti o zakonski osnovi glede podaljšanja finančne nagodbe z Ogrsko.

— **Cirilica v ogrskem volilnem odseku.** V zadnji seji ogrskega volilnega odseka so razpravljali tudi o cirilici. Posl. Gyula Varga je predlagal, naj se znanje cirilice ne prizna kot usposobljenost za volilno pravico. Grof Tisza je odgovoril, da je po njegovem mnenju ta izprememba danes še opasna. Dr. Wekerle pa je rekel: Prepovedana cirilska pisava v Hercegovini in na Hrvatskem je izzvala odpor, zato se mi predlog ne zdi primeren niti ne za Ogrsko.

— **Lammaschevo delo o miru.** Iz Berlina poročajo, da izda znani avstrijski politik profesor dr. Lammasch v najbližjih dneh knjigo pod naslovom: »Enajsta ura Evrope«, v kateri bo razvil svoje nazore za doseg trajnega mira.

— **Nemški podmorski čolni v Ameriki.** Iz Washingtona se brzojavno poroča: V uradnih krogih prevladuje mnenje, da ima ekspedicija nemških podmorskih čolnov na ameriško obal namen, prisiliti Združene države, da velik del svojega vojnega brodogradništva pokličejo nazaj iz evropskih vod. Tajnik mornarice, Daniels, pa izjavlja, da tak ukrep ni potreben, češ da je atlantsko obrežje zadostno zavarovano.

— **Bulgarija in Grška.** Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov je v nekem razgovoru objavil svoje nazore o odnosih med Bulgarijo in Grško ter o stališču napram Nemčiji in Avstro-Ogrski. Sklenili smo — je izjavil Radoslavov — pogodbo z našimi zavezniki, glasom katere, če se brez naše krivde zapletemo v vojno z Grško, smo opravičeni zahtevati vrnitev vsega onega ozemlja, katero nam je iztrgala Grška v bukareškem miru leta 1913. Ker je gori omenjeno stanje napram Grški nastopilo, zahtevali bomo s privoljenjem naših zaveznikov, da nam Grška izroči Seres, Dramo, Kavalo in vsa druga ozemlja, katerih se je polastila z mirovno pogodbo iz leta 1913.

— **Italijanske teritorialne zahteve.** »Manchester Guardian« javlja na podlagi dobrih informacij, da je v novi pogodbi, ki je bila sklenjena med Anglijo in Italijo, poslednja znatno popustila v svojih teritorialnih zahtevah. Novo orientacijo je deloma pripisati nastalemu vojaškemu položaju, a deloma stališču Amerike napram italijanskim zahtevam.

— **Volilna reforma na Pruskem.** Konvent starešin pruske poslanske zbornice je sklenil, da se v ustavi določeno četrto glasovanje o reformi volilne pravice vrši dne 11. junija. Če bi pri tej priliki sklenila kaka izprememba volilne predloge, se bo potrebno peto glasovanje vršilo dne 3. julija.

— **Francoski glasovi o vojnem položaju.** Agence Havas poroča: Allirancem gre sedaj zlasti za to, da vztrajajo vzlic izpremembi splošnega položaja, kakor se je razvil tekom zadnjega leta. »Homme libre« pravi: Francija se bo vsled odpada Rusije več mesecev morala omejiti na defenzivo. »Echo de Paris« je mnenja, da velja vzdržati do oktobra; do takrat pride poldrugi milijon Amerikancev na francosko fronto. Medtem pa je treba ustaviti vse nemške napade, varovati rezerve ter sovražnika držati v šahu, tudi, če bi pri tem kaj ozemlja izgubili.

— **Turčija izroči ukrajinske vjetnike.** Izvršujoč določbe mirovne pogodbe, je Turčija sklenila, da se ukrajinski vojni vjetniki smejo vrniti v svojo domovino.

— **Angleški glas o ameriški pomoči.** Oficijozno londonsko glasilo »Westminster Gazette« objavlja komunikacije o nemški ofenzivi na Francoskem ter izvaja med drugim: Mi se trdno zanašamo na ono pomoč, ki pride nazadije. Ofenziva leta 1916. proti Francozom se je izjavila, ko so prispeli Angleži. Tudi letošnja ofenziva se bo izjavila, ko se izravna ravnotežje s prihodom Amerikancev. Za Amerikanci na zapadu leži najmoč-

nejša obrambna črta, katero je tudi treba predreti prej, nego se izpolnijo v Nemčiji sanje o osvajanju na vzhodu in na zapadu. Nemški listi, ki govorijo o čakanju v obeh taborih, nimajo prav, v kolikor se to nas tiče. Pojmi zaveznikov niso nikdar bili bolj razločni, nego izza operacij letošnjega leta. Jasneje kakor kedaj poprej vidimo, kaj pomeni nemški mir, ker smo se po uspehu pogajanj v Brestu Litovskem naučili, kaj sledi, kadar nemški vojniki nosijo oljke veje in naznanjajo zmerne reforme. Mi vidimo, da ne more biti nikake nade za svet, nika-kega jamstva za trajen mir, če se ne izpremeni staro mednarodno nastojanje.

— **Obsodba Stockerjeve.** Soproga ameriškega milijonarja Stockerja, ki je bila obsojena v Kansas City zaradi vohunstva na deset let ječe, je ruska socialistinja in je veliko pripomogla do socialističnega gibanja v Ameriki. Med obravnavo je prebrala izjavo, v kateri trdi, da je delovala v dobri veri in dejala, da so napako razumeli njena izvajanja.

Izpred sodišča.

Pod naslovom »Škandal« priobča »Arbeiterwille« o zanimivi obravnavi izpred graškega deželnega sodišča, katere razsvetljuje v pravi luči vso škandalozno zanemarjanje otroka-sirote spričo nezdravih družabnih razmer, piše list med drugim:

Pri obravnavi, ki se je vršila zadnji torek pred deželnim sodiščem v Gradcu, bi človek najraje zakričal iz ogorčenja in obupa; sramovati bi se moral v dnu duše, da živi v stoletju otroka. Nele naše strašne avstrijske pravne razmere, temveč tudi ves kulturni položaj je osvetlila ta obravnavo v taki luči, da bi težko dobil primernejšega slučaja v pojasnilo in karakteristiko naše dobe. Toliko se govori v Avstriji o varstvu mladine in mladinski oskrbi: vsakemu, ki hoče poslušati, vpijemo na ušesa, da sloni vse upanje človeštva na duševni in telesni povzdigi prihajajoče generacije, prirejamo darovalne dneve, zbiramo in prosjčimo za trpečega otroka, ustanovljamo društva, komiteje in oblasti za zakonito varstvo mladine, vse le za otroka, pri tem pa delamo sistematično in dosledno na to, da pogrežamo uboge človeške otroke v telesno in duševno gorje in napravljamo iz otrok, v pravem pomenu besede, hudodelce.

Tak tipičen slučaj in žal zgled za mnoge druge je naslednji:

Na zatožni klopi je sedela šestnajstletna A. K. Njena mladost je bila podobna mladosti mnogih drugih siromašnih in nesrečnih otrok. Svojega očeta ni poznala nikdar, svoje matere do devetega leta tudi ne. Mati je tovarniška delavka in je smatrala otroka, kakor toliko mater v današnjem družabnem redu, za nepotreben zlo. Za otroka je plačevala nekemu kmetu mesečnih 20 kron, da jo je redil, in to je bila vsa materina ljubezen, ki jo je okusila deklica. Kot otrok je delala na polju, doma in je hodila v šolo. Kakor poroča šolsko vodstvo, je bil otrok jako inteligenten, ukažen in deklica je prednjačila vsem drugim sošolkam. V normalnih razmerah, to se pravi, če bi bila deklica otrok skrbnih staršev, bi bilo iz nje gotovo kaj posebnega; tako so menili vsi, ki so jo poznali. Ali, kakor je pri takih otrocih običajno, se je v njej razvila in razpasla neka vrsta otroške norosti. V svojem 11. letu je imela, kakor toliko otrok, ki so občudovali kdaj grozno lepoto velikega požara, veliko veselje do velikega ognja. Začela je stikati z ognjem okoli hiše; ognja sicer ni mogla nikdar zanetiti, pač pa so jo zaradi nameravanega požiga zatožili pri sodišču, ki jo je obsodilo za to na mesec dni zapor. Da bi ne bila rejenka, bi se zgodilo z njo, kakor se zgodi v takem slučaju z drugimi otroki, tako pa je morala pred sodišče in v zapor. To je bilo prvo usodno dejanje, drugo pa sledi koj za njim.

Ko je prišla deklica iz zapor, so jo poslali, desetletno, za svoje »hudodelstvo« v poboljševalnico, da se poboljša, in to je bilo zanjo drugo usodno dejanje. Za najboljši zavod, kjer vzgajajo poširovele otroke, smatrajo ljudje katoliško zavetišče za zanemarjene deklice, in to je bilo tretje usodno dejanje, zakaj izkušnja uči, da je npravno-verski vzgojevalni sistem takih zavodov pač najmanj primeren za vzgojo dobrih ljudi in trdnih značajev. Tu je ostala od 10. do svojega 14. leta. K njenemu značaju se je pridružila sedaj še ena lepa lastnost — nepoštenost. Bila je v več službah, pa nikjer ne dolgo; povsod, kjer je bila, je zakrivila tatvine in goljufije in že po enem letu se je vrnila v zavetišče. Tam so se začele že večje goljufije. Na račun drugih je jemala v trgovinah razno blago in denar, končno je morala romati v zapor. Tu se je dogodilo četrto usodno dejanje: Šestnajstletna deklica je bivala v zaporu v isti celici dva tedna z dvema prostitutkama. In tu v zaporu je izvršila takorekoč po navodilu teh dveh prostitutk naravnost gnusno delo, resnično hudodelstvo. Dopolnila je inšpektorja zapor, starega, častitljivega uradnika, da jo je onečastil in jo napravil bolno. Končno se je posrečilo zdravniku dokazati, da je dekličina obdolžitev neosnovana in brez podlage. Deklica pa se je morala zagovarjati zaradi prestopka postopaštva in vlagarstva, zaradi hudodelstva goljufije in zaradi hudodelstva obrekovanja.

Zagovornik deklice, dr. Spiegel, je označil način, kako so vzgojili obtoženko sistematično v to, kar je danes, kot očiten škandal in se je izrekel zlasti zoper to, da so obsodili obtoženko radi postopaštva in da jo nameravajo poslati po prestani kazni zopet v kako tako poboljševalnico. Da je bila desetletna deklica obsojena in da so jo dali potem v ta zavod, je sramota za našo kulturo, posebno pa še, da puste šestnajstletno deklico zaprto noč in dan s prostitutkami. To je škandal, ki ga ni mogoče nikdar dovolj obsoditi. Edino resnično hudodelstvo, za katero tu gre — vse druge prestopke je povzročila lakota — je treba pripisati temu škandalu. Ker ne more delovati pri tem šestnajstletnem otroku kazni niti kot strahovalno, niti kot poboljševalno sredstvo, predlaga zagovornik kar najbolj milo obsodbo.

In peto usodno dejanje: deklica je bila obsojena na osem let težke ječe...

Dnevne beležke.

— **Neprestano krožijo govorice in jadikovanja** glede splošne draginje, ki razsaja v našem mestu. Je sicer draginja povsod, vendar bi se tudi pri nas dala v marsičem nekoliko ublažiti — če bi bilo resne volje. Pravkar stopamo v dobo, ko bo zopet sadja v izobilju. A cene? Človek se prime za glavo: črešnje, ki skoro da gnijejo 8 kron!! Kilogram masti n. pr. stane res desetkrat več (če jo je sploh dobiti), a je stokrat večje vrednosti kot pa kilogram črešenj. Črešnje so torej nepri- merno predrage. Sploh: kako je to vendar, da ima sadje pri nas dosledno višje cene kakor drugod, n. pr. v Gorici po 3 K in v Gradcu itd.? Tu bi bilo treba temeljiteje nastopiti, sicer bo že itak izmzgano prebivalstvo zopet izpostavljeno nevestnim oderuhom in prikrajšano celo pri surovem sadju, da si ga ne bo moglo — ko kaj drugega itak že ni več — nikdar privoščiti. Pozivljamo magistrat, da skoro kaj ukrene. — Bi li ne kazalo, da bi magistrat prevzel prodajo sadja v večjem obsegu na lasten račun in poveril prodajo vestnim ljudem, ki bi prodajali blago po določenih cenah? — Iz občinstva.

— **Seidlerjevi bankovci.** Državni dolg se je od začetka vojne poestoril. Promet bankovcev znaša (samo v Avstriji!) štiriindvajset milijard, desetkrat toliko, nego pred vojno, in raste od meseca do meseca. Človek bi mislil, da si radi tega dejstva avstrijski državniki razbijajo glavo, ali niti govora ni o tem. Generali konstatirajo, da »domovina potrebuje zasiguranja mej«, diplomati spremljajo generalske odločitve z lepimi besedami, a finančni minister beži k banki in odreja, naj se natisne še ena milijarda bankovcev. Seidler je prej trdil, da so novi davki neizogibno potrebni v zagotovitev obrestovanja vojnih posojil. Ali kar naenkrat je pozabil na to najvišjo potrebo, ker mu je prišlo na misel, da je najnujnejša potreba države — razdelitev Češke. Za dovolitev davkov treba parlamenta, najnovejši in najnujnejši potrebi Seidlerjevi pa je parlament na poti. Zato se je morala prva potreba umakniti pred drugo — in parlament so odgodili. Kaj bo z davki, to ne briga več vito Seidlerja. Finančni minister pa leta k banki in »pumpa« nove bankovce. Vsega skupaj: 23 milijard bankovcev! To vam je sad sistema Seidlerjevega!

— **»Tedenske slike«** ustavljene. Politično ravnanje je na nedoločen čas ustavilo ilustrirani tednik »Tedenske slike«, češ, da kot nepolitičen list objavlja tudi različne politične članke, od katerih da so dali nekateri celo povod za zaplembo.

— **Ustanova za dva rečna bolna mornarja vojne mornarice** je razpisana na javni deski mestnega magistrata (baron Wüllerstorff-Urbairova ustanova).

— **Kadilnikova kočna na Golci** je bila otvorena v binkošti. Preskrbljena je s potrebnim živežem. Kočo oskrbujejo letos gospa Ana Žmitekova in gospodična Frančiška Skantarjeva, obe doma iz Srednje vasi. Postelj ima kočna na razpolgo za 25 oseb. Sedaj, ko je na Golci najlepša flora, se posebno izplača izlet h Kadilnikovi koči.

— **Posestniki katastralne občine Spodnja Šiška**, ki imajo več kakor 10 arov posestva, se s tem pozivljajo, da pridejo zanesljivo v pisarno občinske hiše v Spodnji Šiški, zaradi napovedi, koliko sveta imajo obdelanega in s čim je svet posejan oziroma posajen. Prihajajo pa naj: V torek 11. junija popoldne od 3. do 6. oni z začetnimi črkami A, B, C, D in E; v sredo 12. junija popoldne od 9. do 12. oni s črkami F, G, H, I, J, K in L; v četrtek 13. junija s črkami M, N, O, P, R in S; v petek 14. junija popoldne od 3. do 6. pa oni s črkami Š, T, U, V, Z in Ž.

— **17. pešpolk** bo v kratkem — kakor poroča sinočnji »Slovenec« — prestavljen iz Judenburga v Košice na Ogrsko.

Izdaja petkronskih bankovcev. Avstro - ogrska banka pripravlja izdajo petkronskih bankovcev; izdaja pa se nahaja še v štadiju predpriprav in utede zagledati beli dan šele prihodnje leto. Tako bodo krožili v prometu bankovci po 1, 2 in 5 kron. Nedvomno pa se bo potreba, povečati število eno- in dvokronskih bankovcev zmanjšala s tem.

— **Transportna izkaznica za pošiljanje kos in srpov.** Ministerialna odredba razglša, da je treba imeti za

razpošiljanje kos in srpov transportno izkaznico, ki jo izdala gospodarska zveza izdelovalcev kos in srpov v Kirchdorfu na Gorenjem Avstrijskem.

— **Železničarji, pozor!** V ponedeljek, 10. t. m. se vsi občni zbor kr. skupine Ljubljana I. z dnevnim redom: 1. Poročila predstojništva. 2. Volitev odbora. 3. Organizacijske razmere. Shod se vrši v vrtni dvorani hotela »Ilirije« ob pol 8. zvečer. Radi važnosti dnevnega reda je potrebno, da se tega shoda udeleže vsi železničarji in tudi njih žene. — Odbor.

— **Promet s krompirjem.** Prehranjevalni svet je sprejel z malimi izjemami načrt odredbe, ki ga je predložila vlada za ureditev prodaje krompirja letine 1918/19.

— **Solska poslopja se dajo zopet učnim namenom.** Je izjavil vojni minister, da se more v njih zopet nadaljevati urejeni pouk. Le nekaj jih še obdrži vojaška uprava, ker ji primanjkuje stanovišč za vojake.

— **Češnje in marelice.** Dunajski listi poročajo, da letina glede češenj splošno ni slaba, nastala pa je v prometu popolna anarhija, ker se ni ničesar ukrenilo, da bi tudi ta vrsta sadja prišla v državno gospodarstvo. Iz Češke ne dobi Dunaj skoro ničesar. Tam kupijo mali trgovci kilogram po 6 do 8 kron ter prodajajo blago koj na mestu naprej. Se nezrele marelice kujujejo že sedaj po 6 do 7 kron, zlasti tovarnam za marelado. Vse sadje izgine tje, kjer take cene lahko plačujejo.

— **Nezgod.** Predvčerajšnjem zvečer ob poldesetih se je pripeljala na vozu neka žena na Dunajski cesti v smeri proti pošti. Pri trafiki v Mathianovi hiši se ji je pripeljal nasproti neki mlad kolesar — brez luči. Konj se je splašil in zadel ob drog plinove luči s tako silo, da je razbil steklo, katero je padlo ženi na desno nogo ter ji pod kolenom prerezalo žilo. Žena se je vsled izgube krvi onesvestila.

— **Papirnica zgorela.** Velika papirnica Hutter & Schratz v Wasenbrucku, ki je izdelovala sirovine za izdelovanje papirja, je zgorela. Škoda je ogromna, razen velike množine sirovin je uničena tudi vsa mašinerija.

— **Dom za odpočitka potrebne žene srednjega stanu** osnuje ministrstvo za socialno skrbstvo v Gradcu.

— **Karte za tobak** bodo na Dunaju začeli izdajati danes, dne 8. junija.

— **Umrljivost mesta Dunaja.** Fizikatni urad mesta Dunaja poroča, da je umrljivost dosegla meseca aprila prekomerno višino. Umrlo je 3508 civilnih oseb, od teh jih je umrlo le za jetiko 915.

— **Nista mogla vztrajati.** Zadnji torek se je obesil v Brucku 61letni delavec Vincenc Handler, ker si »delom ni mogel prislužiti zadosti hrane. Samomor je izvršil iz obupa in iz lakote. — Ravnotam je našel smrt na dvorišču svojega delodajalca izvošček Ivan Buchriener. Oslabelo mu je srce, in je prenehalo za vedno biti. Ta delavca sta pridno pomagala polagati kamen do kamna za kapitalistično stavbo, dolgo sta vztrajala, dokler ni prišla odrešitev.

— **Vojaki se smejo voziti tudi v drugem razredu.** »Streffleurjev vojaški list« priobčuje naslednji razglas: »Prepoved uporabe višjega razreda, kakor pa je določen v potnem listu, se razteza na vse uslužbene voznje na one voznje na dopust, ki jih vojaška uprava kreditira.« To se pravi: Le tedaj, če plača vožnjo vojaška uprava, se ne sme voziti vojak, ki ni častnik, v drugem razredu. Če pa plača vožnjo sam, se more peljati v vsakem razredu. Dosedaj so se mnogi častniki zgrajali nad tem, če so zagledali v drugem razredu »navadnega« vojaka, tudi če je sam plačal vožnjo. Pri sedanjem pomanjkanju vlakov so vojaki često prisiljeni, da se poslužijo drugega razreda. Seveda naj bi bili deležni vojaki tudi v drugem razredu istega procentualnega znižanja cen, kakor v tretjem — o tem pa razglas nič ne pove; ravnotako tudi uporaba brzovlakov ne omenja. Jasno pa je, da mora biti dovoljeno vojaku, ki plača svojo vožnjo tudi uporaba brzovlaka.

— **Znamenje časa!** V »Dolenjskih Novicah« od 6. junija stoji tak inserat: »Za čike naj se prinese bela moka.« Kam, pove uprava »Dol. Novic«. Vidi se, da so čiki redkejši kakor bela moka.

— **Umrjen hrvaški podčastnik.** Dne 22. m. m. se je zbrajo v neki zagrebški kavarni večje število madžarskih narednikov v družbi nekaj hrvaških domobrancev. Jovica Narančič, vojak 26. domobranskega polka, je zaprosil kavarniško cigansko godbo, naj zaigra kak hrvaški komad. Madžarski vojaki pa so zahtevali, od cigarov madžarsko godbo, nakar so cigani hrvaški komad prekinili in začeli igrati madžarskega. Ko so nehali, je zaprosil Narančič zopet »Srjensko kolo« od ciganov, vsled česar je prišlo med madžarskimi naredniki in Narančičem ter njegovimi tovariši do prepira. V tem prepiru je sunil madžarski narednik Sagi Narančiča z bajonetom, da je obležal hrvaški vojak na mestu mrtev. Kakor poroča »Hrvatska Riječ«, Sagi do sedaj še ni bil aretovan.

— **Nov način zdravljenja jetike.** Iz Genf poročajo o novem francoskem odkritju, ki bo, če se obnese svetu, predvsem proletarskemu ljudstvu veselo oznanilo. Pariški zdravnik, dr. Monaco, je baje našel nov pomoček proti jetiki in dosegel z njim dosedaj izvrstne klinične uspehe. Vsa zdravična metoda obstoji v tem, da se injicira bolnemu človeku navadni sladkor. Pet gramov sladkorja se raztopi v petih kubičnih centimetrih desti-

lirane vode in se ga subkutano injicira. Že po četrti injekciji je izgnila pri bolnikih vročica in kašelj, po nadaljnjih injekcijah pa jetiki lastna utrujenost in onemoglost. Ozdravi-li ta novi pomoček jetiko popolnoma, se v kratkem prakticiranju tega novega načina zdravljenja še ni moglo ugotoviti, toda že to je velik uspeh nove metode, da se je posrečilo odstraniti najtežje simptome jetike.

Vojna.

Priprave za velike dogodke.

Na italijanski fronti se vrše priprave za velike dogodke. Že nekaj dni trajajočemu artiljerijskemu delovanju so iz italijanske iniciative sledili včeraj številni poizvedovalni sunki sovražnih čet. Pomen takih podjetij je sicer dvomljiv, če za napad se pripravljajoča armada ne more skrbno prikriti svojih načrtov. Jasno pa je, da stojimo neposredno pred velikimi dogodki. Na francoskem bojišču se vrši novio grupiranje obojestranskih armad.

Došla so nam naslednja brzobjavna poročila:

Dunaj, 7. junija. Uradno se razglša: Na italijanski fronti je artiljerijskim bojem zadnjih dnuj sledilo včeraj živahno infanterijsko delovanje. Ob dolnjem toku Piave, pri Queru, ob vzhodnem robu gorovja med Piavo in Brento, pri Mori in na gorovju Tomale smo odbili sovražne sunki. Na Monte Spinuccia smo z uspešnim podjetjem izboljšali naše pozicije. Na Monte Sisemolo (vzhodno Asiaga) smo napad italijanskih bataljonov v protinapadu zavrnili. Pri Asiagu sta se izjalovila dva italijanska napada v našem artiljerijskem ognju.

Berlin, 7. junija. Iz glavnega stana se poroča: Na Flanderskem od časa do časa živahnejši topniški ogenj in živahno poizvedovalno delovanje. Pri sunku v francoske jarkke zapadno Kemmela smo vjeli 2 častnika in 10 mož. Pri armadni skupini nemškega cesarjeviča je bilo bojno delovanje omejeno na krajevna podjetja. Severno Aisne in severno-vzhodno Chateau Thierry smo odbili sovražne napade. Južnovzhodno Sareya smo po močni artiljerijski pripravi vzeli sovražne črte ob obeh straneh reke Andre. Vjeli smo 500 mož.

Berlin, 7. junija zvečer. Na bojni fronti je položaj neizpremenjen.

Nov nemški sunk.

Geneve, 7. junija. Poročila iz Pariza javljajo, da se Francozi po nastali fazi miru na bojiščih ne dajo zavesti in so pripravljeni na nove napade Nemcev pri Soissonsu in pri Reimsu. Pariški »Matin« piše: Nemci pripravljajo novo, četrto ofenzivo. Odmor bo le kratek. »Journal« pravi: Položaj pri Reimsu ostane nadalje kritičen.

Zadnje vesti.

Jugoslovanski zastopniki pri Seidlerju.

Dunaj, 7. junija. Ministrski predsednik vitez Seidler je za jutri popoldne povabil na razgovor načelnika Jugoslovanskega kluba, dr. Korošca, in njegovega namestnika dr. Laginjo. Ob petih popoldne bo poslanec dr. Korošec konferiral z vnanjim ministrom grofom Burianom.

Brez parlamenta?

Praga, 7. junija. »Venkov« javlja, da parlamentni krogi ne mislijo več na poletno zasedanje poslanske zbornice. Vlada sama ga ne želi, to pa zaradi Stankovega predloga o omejitvi črnovojniških dolžnosti, zaradi odpora proti splošni delovni dolžnosti in proti ukrepom na Češkem in na jugu, tako da je vprašanje večine za proračunski provizorij, za katerega bi se dali Poljaki morebiti vendarle pridobiti, brezpredmetno. Zbornica bo sklicana šele v jeseni, do tedaj pa bo vladalo ex lex-stanje.

Proti zvezi z Nemčijo.

Arad, 7. junija. Tukajšnja trgovska in obrtna zbornica se je izrekla včeraj proti gospodarski zvezi med Nemčijo in Avstro-Ogrsko.

Angleži dolže Francoze.

Berlin, 7. junija. »Manchester Guardian« dolži Francoze, da so zakrivali poraz na bojišču, ker so imele francoske rezerve tako velike izgube, da ni bilo več mogoče, upreti se sovražniku pri umiku čez Marno.

Za časopisno svobodo.

Berlin, 6. junija. Rajstag je nadaljeval razpravo o cenzuri. Neodvisni soc. demokratje in Poljaki so se pritoževali proti zatiranju in preganjanju strankinega časopisja potom cenzure.

Poslanec Erzberger na Dunaju.

Berlin, 7. junija. V državnem zboru je grof Westarp intepeliral, je-li resnično, da je poslanec Erzberger meseca decembra 1917. v sporazumljenju z vnanjim uradom potoval na Dunaj, ter da je o uspehu svojega potovanja poročal državnemu kancelerju. Ravnatelj vnanjega urada je na interpelacijo odgovoril: Poslanec Erzberger je meseca decembra naznanil vnanjemu uradu, da odpotuje za par dni na Dunaj. A to potovanje ni veljalo političnim zadevam katoliške cerkve, katerih ugodna rešitev pa je bila v državnem interesu. Naročil ali pooblastil za politično delovanje v inozemstvu poslanec Erzberger ni dobil ne tedaj in ne pozneje.

Masaryk na potovanju.

Milan, 7. junija. Bivši avstrijski državni poslanec profesor dr. Masaryk odpotuje iz Amerike na Angleško, v Italijo in Francijo. Sedaj se pogaja Masaryk z vodilnimi državniki Združenih držav.

Podpredsednik rajstaga Paasche odstopi.

Berlin, 7. junija. V današnji seji nemškega rajstaga je izjavil podpredsednik Paasche z ozirom na to, da je podpredsednik Dowe odložil svojo službo, da ne more slediti zgledu Doweja, ker bi bila potem zbornica jutri brez predsednika. Bržko se izvrši v jutrajšnji seji volitev predsednika, bo odstopil Paasche od svojega podpredsedniškega mesta.

Iz Ukrajine.

Kijev, 7. junija. Ukrajinsko pomorsko ministrstvo je odredilo demobilizacijo cele trgovske mornarice. Rumunski vladi se je včeraj odposlal odgovor ukrajinske republike. Ukrajinska vlada vztraja pri naziranju, da moldavski parlament za glasovanje o priključitvi Besarabije od ljudstva ni bil pooblaščen, in da stremlje besarabsko prebivalstvo po združenju z Ukrajino, s katero ga vežejo zgodovina in gospodarski interesi.

Ruske ladje zaplenjene.

Stockholm, 7. junija. Po vestih iz Moskve so zaplenili Angleži in Amerikanci vse ruske ladje v angleških in ameriških pristaniščih. Komisar za zunanje zadeve je proti temu protestiral.

Velika eksplozija v Kijevu.

Kijev, 7. junija. V predmestju Sveronov je ob desetih dopoldne buknil požar v velikem ukrajinskem municionskem skladišču. Vsa prizadevanja ogenj pogasiti, so ostala brez uspeha, tako da se je požar naglo razširil ter je eno skladišče za drugim zletelo v zrak. Opoldne je bila največja nevarnost odstranjenja in prvotna panika se je polagoma podela. Šestdeset oseb je mrtvih, znatno število oseb pa ranjenih. Vsled zračnega pritiska so šipe na oknih večinoma popokale.

Protirevolucijsko gibanje.

Petrograd, 5. junija. Svet ljudskih zastopnikov je označil poglavarja donske republike, generala Krasnova, za ljudskega sovražnika in ga postavil izven zakona. V Moskvi je razglašeno v zvezi z odkritjem protirevolucijskega gibanja vojno stanje.

Veliki načrti.

Kijev, 5. junija. Prometno ministrstvo je odposlalo na Poljsko in v Nemčijo dva inženjerja, da proučita kanalizacijo med Črnim morjem in Vzhodnim morjem.

Predpriprave za socialistični kongres.

London, 6. junija. Branting, predsednik švedske socialno demokratične stranke in Troelstra, predsednik holandske soc. dem. stranke, sta bila povabljeni na vsakoletni razgovor angleške delavske stranke dne 26. junija in obeh naslednjih dneh. Posebno važno bo razpravljanje o mednarodnih zadevah. Po razgovoru se bosta vrnila Albert Thomas in Vandervelde z Brantingom, Troelstro, Hendersonom in Huysmansom bržkone v Paris, da se porazgovore o pripravi za morebitno mednarodno soc. demokratično konferenco.

Amerikanci v Gibraltarju in Tangerju.

Kolin, 7. junija. Amerikanci niso nadomestili le angleške garnizije v Gibraltarju, ampak napravili Tanger za oporišče ameriških ladij.

Vojna na ameriški obali.

Anapolis, 7. junija. V oklicu na kadete mornarske akademije pravi vojni minister Daniels: S tem, da je vojno podmorskih čolnov prenesla na ameriško obalo, Nemčija ni preplašila Združenih držav, pač pa naraščanje vojne strasti nalaga Amerikancem dolžnost, da povečajo svoja prizadevanja, da se sovražnik hitro in temeljito kaznuje za njegovo predrznost.

Haag, 7. junija. »Central News« poročajo iz New-Yorka: Zaradi podmorskih čolnov in nevarnosti vsled poiznenih min vzdolž atlantskega obrežja je privatni plovbeni promet v Evropo začasno ustavljen.

Genova, 7. junija. Vesti o delovanju nemških podmorskih čolnov v Ameriki so napravile v Parizu velik utis, zlasti ker prevladuje mnenje, da bo vsled tega prevažanje ameriških čet v Evropo zelo ovirano.

Ameriška mobilizacija.

Washington, 7. junija. Včeraj je bilo vpisanih za vojaško službovanje en milijon Amerikancev, starih po 21 let. Obenem je odrejena mobilizacija 200.000 vpisanih. Število vseh vpisancev se je tako povečalo na 1.155.400 mož.

Japonska pomoč v Evropi.

Geneva, 7. junija. Glasom poročil Agence Havas objavljata japonska oficijozna lista »Hokunin« in »Asaji«, da je japonska vlada izjavila svojo pripravljenost, da v Evropi s svojimi četami nastopi proti Nemčiji. Pogajanja v tej smeri se še vrše.

Aprovizacija.

Prodaja moke za stranke. Moka za stranke se bode prodajala od ponedeljka 10. t. m. do vštete četrtka 13. t. m. Na vsako izkaznico, veljavno za 162. in 163. krušni teden, se dobi pol kg moke za kuho. Kilogram stane 66 vin. Na nove karte, ki so veljavne za 164. in 165. teden, ki so jih dobile stranke v petek, 7. t. m. se ne sme oddajati te moke, ker se bode na iste dobilo kakšno drugo blago.

Prodaja vojnih klobas po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v ponedeljek, dne 10. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 1 do 300. — Vsaka oseba dobi ¼ kg, kilogram vojnih klobas stane K 2, kilogram praških klobas K 4.

Premog na rumene izkaznice za štedilnik se bode oddajal po sledečem redu: Na vsak odrezek št. 6, se dobi 50kg premoga, ki stane 3 K 75 vin. Na odrezek št. 5 se premog ne sme več oddajati. Po končani prodaji morajo trgovci takoj predložiti odrezke v mestni posvetovalnici ter sporočiti, koliko imajo še v zalogi premoga. Premog se dobi: **Na izkaznice za I. okraj:** a) pri g. Strupiju, Radeckega cesta: št. 1. dne 10. junija 1918 dopoldne, št. 2. dne 10. junija popoldne, št. 3. dne 11. junija dopoldne, št. 4. dne 11. junija popoldne. b) Pri g. Požlepu, Komenskega ulica 21: št. 5 dne 10. junija dopoldne, št. 6. dne 10. junija popoldne, št. 7. dne 11. junija dopoldne, št. 8. dne 11. junija popoldne. — **Na izkaznice za II. okraj:** a) pri g. Pleškotu, Hrenova ulica 13: št. 1. dne 12. junija 1918 popoldne, št. 2. dne 13. junija dopoldne. b) Pri g. Komarju, Krakovska ulica: št. 3. dne 10. junija dopoldne, št. 4. dne 10. junija popoldne, št. 5. dne 11. junija dopoldne, št. 6. dne 11. junija popoldne, št. 7. dne 12. junija dopoldne, št. 8. dne 12. junija popoldne, št. 9. dne 13. junija dopoldne, št. 10. dne 13. junija popoldne, št. 11. dne 14. junija dopoldne, št. 12. dne 14. junija popoldne, št. 13. dne 15. junija dopoldne, št. 14. dne 15. junija popoldne. — **Na izkaznice za III. okraj:** pri g. Rihterju, Trnovska ulica: št. 1. dne 10. junija dopol., št. 2. dne 10. junija dopoldne, št. 3. in 4. dne 11. junija dopoldne, št. 5. in 6. dne 12. junija dopoldne, št. 7. in 8. dne 13. junija dopoldne, št. 9. in 10. dne 14. junija dopol., št. 11. in 12. dne 15. junija dopol. — **Na izkaznice za IV. okraj:** v mestnem skladišču pri Narodnem domu. Ta premog se plača na magistratu, srednja hiša pritičje in sicer stranke z izkaznicami št. 1. do 7. dne 10. junija, št. 8. do 19. dne 11. junija vsakokrat od 10. do 1. ure opoldne. Dan prejema premoga bode označen na potrdilu o plačanem premogu. — **Na izkaznice za V.**

okraj: a) pri g. Uherju, Slomškova ulica: št. 1 in 2. dne 10. junija dopoldne, št. 3. in 4. dne 11. junija dopoldne. b) Pri g. Seifferju, Dovožna cesta: št. 5. in 6. dne 10. junija dopoldne, št. 7. in 8. dne 11. junija dopoldne, št. 9. in 10. dne 12. junija dopoldne, št. 11. do 15. dne 12. junija dopoldne.

Na izkaznice za VI. okraj: a) pri g. Tirdini, Slomškova ulica 21: na št. 1 dne 10., na št. 2 dne 10., na št. 3 dne 11., na št. 4 dne 11. junija dopoldne; b) pri gosp. Lampretu, Kočodvorska ulica: na št. 5 dne 10., na št. 6 dne 10., na št. 7 dne 11., na št. 8 dne 11. junija dopoldne. — **Na izkaznice za VII. okraj:** a) pri gosp. Tavčarju, Dunajska cesta: št. 1 dne 10., št. 2 dne 10., št. 3 dne 11. junija dopoldne; b) pri gosp. Treotu, Cesta na Rudolfovo železnico: št. 4 dne 10., št. 5 dne 10., št. 6 dne 11., št. 7 in 8 dne 11. junija dopoldne. — **Na izkaznice za VIII. okraj:** a) pri gosp. Zdravje, Ahacjeva cesta: št. 1 dne 10., št. 2 dne 10., št. 3 dne 11. junija dopoldne; b) pri gosp. Hribarju, Bohoričeva ulica: št. 4 dne 10., št. 5 dne 10., št. 7 dne 11. junija dopoldne; c) pri gosp. Karblu, Selo 30: št. 8 dne 10., št. 9 dne 10. junija dopoldne; d) pri gosp. Kugi, Zelena jama: št. 10 in 11 dne 10., št. 12 dne 10., št. 13 dne 11. junija dopoldne. — **Na izkaznice za IX. okraj:** pri gosp. Pleškotu, Hrenova ulica: št. 1 dne 10., št. 2 dne 10., št. 3 dne 11., št. 4 dne 11., št. 5 dne 12. junija dopoldne. — **Na izkaznice za X. okraj:** pri gosp. Uherju, Kranjska stavbna družba: št. 1 dne 10., št. 2 dne 10., št. 3 dne 11., št. 4 dne 11., št. 5 dne 12., št. 6 dne 12., št. 7 dne 13., št. 8 dne 13., št. 9 dne 14. junija dopoldne.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani

Zanesljivega kurjača

ter eventuelno tudi mlajšega, spretnega mizarja za mlinske naprave sprejme tovarna v Ljubljani. Ponudbe z navedbo dosedanjih delodajavcev in z zahtevami mezde pod naslovom »Zanesljiv« na upravištvo tega lista.

Uradnica

Slovenka, vešča nemškega jezika v pisavi in govoru, s čedno pisavo, vešča strojepisja (vendarle ne pogoj), vesele narave — se sprejme proti dobri plači, hrani in prostim stanovanjem. Gospice, katere ne ljubijo mestnega tršča ampak prijetno samotno življenje (ob obali jadranskega morja na jednom polutoku) imajo prednost. — Cenjene ponudbe, če mogoče se sliko, ktera se v slučaju sprajema za popotnico potrebuje se naj dopsiljejo na:

Zlatko Planinc, Trpanj, Dalmacija.

Miši, podgane, stenice, žurki!

Izdelovanje in razpošiljanje preizkušnih radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za šurke K 450; tinktura za stenice K 2; uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesom K 150 in K 3; sem spadajoči razprševalec K 120; tinktura proti nšem pri ljudeh K 120; mazilo za uši pri živini K 150; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura za bolhe pri vseh K 120; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3. Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa **M. Jünker, Zagreb 40**, Petrinjska ulica 3. III.

Kuharica,

Slovenka, vešča nemškega jezika, štedljiva in vešča v svojem poslu, vesele narave — se sprejme proti dobri plači, hrani in prostim stanovanjem. — Ponudbe se sliko, ktera se v slučaju vsprejema za popotnico potrebuje je poslati na: Zlatko Planinc, Trpanj, Dalmacija.

Najboljše
in najcenejše zabavišče!!

KINO CENTRAL
v dež. gledališču

POZOR! Predstave se vrše v delavnikih ob 4., pol 6., 7. in 9. zvečer, v nedeljah in praznikih ob pol 11. dopoldan, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer.

Sobota 8., nedelja 9. in ponedeljek 10. junija.

Ibsen v filmu.

Film dunajske umetniške industrije.

Strahovi. Drama v petih dejanjih. Spisal **Henrik Ibsen.**

Za kinogledališče priredil Oton Kreisler.

V glavnih vlogah člani nemškega ljudskega gledališča na Dunaju:

Anton Edthofer, Karel Ehmman, Erika pl. Wagner in Ervin Baron, član »Novega dun. odra«.

Hura, mi se oženimo!

Izvrstna veseloigra.

Ni za mladino.

Torek 11., sredo 12. in četrtek 13. junija.

Mia - May - film.

Uboga Eva Marija.

Nravstvena drama v štirih dejanjih. Režija: Joe May.

MIA MAY v glavni vlogi.

Ni za mladino.

JADRANSKA BANKA, PODRUŽNICA V LJUBLJANI

sprejema kot oficijelno subskripcijsko mesto prijave na

osmo avstr. vojno posojilo

po originalnih pogojih:

5½% amortizačno državno posojilo po 91.54%,

5½% državne zakladnice po 95.50%.